

KLAGANDE

Allmänna ombudet för socialförsäkringen

MOTPART

Ubah Hunri Gridhi, 19760123-1389

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 6 december 2019 i mål nr 6082-18, se bilaga A

SAKEN

Bostadsbidrag

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten avvisar överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Allmänna ombudet yrkar att kammarrätten förklarar att Ubah Hunri Gridhi har rätt till bostadsbidrag som ensamstående från och med juli 2018. Allmänna ombudet anför följande.

Förvaltningsrättens dom har inte gått det allmänna ombudet emot. Enligt 113 kap. 12 och 17 §§ socialförsäkringsbalken, SFB, har dock allmänna ombudet möjlighet att överklaga såväl till fördel som till nackdel för en enskild part. Allmänna ombudet bör också vara oförhindrad att ändra inställning under processens gång, jfr HFD 2013 ref. 60.

Det är problematiskt ur ett systematiskt perspektiv att Försäkringskassan och förvaltningsrätten för samma tidpunkt gör olika bedömningar av begreppet ”bo tillsammans” när materialet är detsamma och bestämmelserna är mycket lika. Sett till systematiken bör ”bo tillsammans” tolkas på samma sätt oavsett om det är bostadsbidrag eller underhållsstöd som är föremål för prövning.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 33 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL, får ett beslut överklagas av den som det angår, om det gått honom eller henne emot (kontraritet). Det är endast själva utgången i målet, domslutet, som parten kan föra talan mot, jfr RÅ 1990 not. 45 och RÅ 2006 ref. 21.

Av 113 kap. 17 § SFB följer, att det allmänna ombudet vid överklagande av en domstols beslut får föra talan även till förmån för en enskild part.

I förarbetena till de ändringar som genomfördes i lagen (1962:381) om allmän försäkring i samband med att funktionen som allmänt ombud tillkom, gjorde regeringen den tolkningen att innebörden av föreskrifterna var, att det allmänna ombudet fick överklaga ett beslut även om det inte gått ombudet emot (prop. 2003/04:152 s. 272).

I betänkandet Vissa processuella frågor på socialförsäkringsområdet (SOU 2018:5) konstateras följande. En tillämpning av bestämmelsen i 113 kap. 17 § SFB, som innebär ett undantag från kravet på kontraritet, förutsätter att det allmänna ombudet ändrar sin talan till fördel för den enskilda parten. Om det allmänna ombudet överklagar ett beslut till nackdel för enskild, vinner bifall till sin talan i förvaltningsrätten och inte ändrar sitt yrkande i överinstansen, torde det emellertid vara klart att det allmänna ombudet, jämlikt 33 § andra stycket FPL, inte kan överklaga

beslutet eftersom det inte gått ombudet emot. Om bestämmelsen i 113 kap. 17 § SFB dock förstås som ett undantag från denna huvudregel, förutsätts enligt lagtexten likväl att allmänna ombudet ändrar sin talan till fördel för enskild för att bestämmelsen ska kunna tillämpas. Om allmänna ombudet ändrar sin talan till fördel för enskild kan det dock hävdas att förvaltningsrättens avgörande gått ombudet emot, varför det då också kan ifrågasättas om bestämmelsen i 113 kap. 17 § fyller någon egentlig funktion som ett undantag från huvudregeln i 33 § andra stycket FPL.

För att lösa problemet med allmänna ombudets möjligheter att överklaga oavsett utgången föreslog utredningen i betänkandet att införa en möjlighet för allmänna ombudet att föra en s.k. fastställsetalan, dvs. att det allmänna ombudet får överklaga en domstols beslut även om någon ändring inte yrkas.

Kammarrättens bedömning

Förvaltningsrätten har beslutat helt i enlighet med allmänna ombudets yrkande och i sitt domslut förklarat att den enskilde inte har rätt till bostadsbidrag. Allmänna ombudet har nu ändrat sin inställning och yrkar i kammarrätten att den enskilde ska ha rätt till bostadsbidrag. Allmänna ombudet har också själv konstaterat att förvaltningsrättens dom inte har gått det allmänna ombudet emot, men angett att allmänna ombudet bör vara oförhindrad att ändra sin inställning under processens gång.

I det av det allmänna ombudet åberopade rättsfallet, HFD 2013 ref. 60, fick Försäkringskassan fullt bifall i kammarrätten. Såväl den enskilde som Försäkringskassan överklagade kammarrättens dom och Högsta förvaltningsdomstolen biföll överklagandena. En tolkning av detta avgörande kan vara att Högsta förvaltningsdomstolen ansåg att Försäkringskassan var oförhindrad att ändra sin inställning under processens gång.

Förarbetsuttalandet (prop. 2003/04:152 s. 272) att det allmänna ombudet får överklaga ett beslut även om det inte gått ombudet emot kom inte till uttryck i någon lagstiftning, utan får anses vara en tolkning av det förhållandet att eftersom allmänna ombudet får föra talan till förmån för en enskild part ska den nya bestämmelsen betraktas som ett undantag från kravet på kontraritet i 33 § andra stycket FPL.

Bestämmelsen i 33 § andra stycket FPL är generell och gäller för såväl en enskild part som för ett offentligt organ. Av ordalydelsen i 113 kap. 17 § SFB går det inte att utläsa att bestämmelsen om kontraritet inte ska gälla. Även om allmänna ombudet har rätt att överklaga till förmån för en enskild part enligt 113 kap. 17 § SFB anser kammarrätten att tolkningen att det också innebär ett undantag från kravet på kontraritet i 33 § andra stycket FPL inte kan göras enbart med stöd av förarbetsuttalanden. Därtill krävs att det finns lagstöd. Kammarrätten bedömer att förvaltningsrättens dom inte har gått allmänna ombudet emot och överklagandet ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Ewa Hagard Linander

Anders Cedhagen
referent

Henrik Brüsin

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM**
2019-12-06
Meddelad i KarlstadMål nr
6082-18
6083-18**KLAGANDE**

Allmänna ombudet för socialförsäkringen

MOTPART

Ubah Hunri Gridhi, 19760123-1389

ÖVERKLAGAT BESLUTFörsäkringskassans beslut den 28 september 2018, dnr 016122-2018 och
dnr 016121-2018**SAKEN**Bostadsbidrag och underhållsstöd enligt socialförsäkringsbalken, förkortad
SFB

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver Försäkringskassans beslut såvitt avser bostadsbidrag och förklarar att Ubah Hunri Gridhi inte har rätt till bostadsbidrag som ensamstående från och med juli 2018.

Med ändring av Försäkringskassans beslut om underhållsstöd förklarar förvaltningsrätten att Ubah Hunri Gridhi har fortsatt rätt till underhållsstöd för barnen Jasir, Abdi Fitach, Loylo, Amodo, Jusuf, Jakob och Sadia från och med juli 2018.

BAKGRUND

Bostadsbidrag

Försäkringskassan har den 27 juni 2018 beslutat att inte betala ut preliminärt bostadsbidrag från och med juli 2018 med motiveringen att Ubah Hunri Gridhi bedömts som sammanboende med Said Nurkarshe. Försäkringskassan har i samband med omprövning ändrat det tidigare beslutet och beslutat att Ubah Hunri Gridhi har rätt till bostadsbidrag som ensamstående varvid det tidigare beslutet den 4 december 2017 i stället ska gälla från och med juli 2018. Försäkringskassan anför i huvudsak att med att med ledning av de uppgifter som Ubah Hunri Gridhi lämnat och de uppgifter som kommit fram i ärendet så bedöms det som styrkt att hon, vid tiden för beslutet, inte sammanbodde med sin före detta make Said Nurkarshe.

Underhållsstöd

Försäkringskassan har den 26 juni 2018 beslutat att från och med juli 2018 inte betala underhållsstöd till Ubah Hunri Gridhi för Jasir, Abdi Fitach, Loylo, Amodo, Jusuf, Jakob och Saida med motiveringen att Ubah Hunri Gridhi och Said Nurkashe bedömdes bo tillsammans. Försäkringskassan har vid omprövning inte ändrat sitt tidigare beslut.

YRKANDE M.M.

Allmänna ombudet yrkar att förvaltningsrätten upphäver Försäkringskassans beslut såvitt avser bostadsbidrag och förklarar att Ubah Hunri Gridhi inte har rätt till bostadsbidrag som ensamstående från och med juli 2018 samt att förvaltningsrätten med ändring av Försäkringskassans beslut om underhållsstöd förklarar att Ubah Hunri Gridhi har fortsatt rätt till underhållsstöd för barnen Jasir, Abdi Fitach, Loylo, Amodo, Jusuf, Jakob och Sadia från och med juli 2018. Allmänna ombudet anför i huvudsak följande. Försäkringskassan har vid omprövning av de aktuella bostads- och

underhållsstödsbesluten gjort olika bedömningar av Ubah Hunri Gridhis och Said Nurkarshes boendeförhållanden från och med juli 2018. De anses sammanboende enligt bestämmelserna om underhållsstöd medan de inte anses sammanboende enligt bestämmelserna om bostadsbidrag. Detta skedde trots att besluten är grundade på i huvudsak samma material och bevisbörderegler i de olika förmånsbestämmelserna i stort sett är identiska. Fråga är om syftet med bostadsbidrag respektive underhållsstöd kan vara en förklaring till de olika utfallen i ärendena.

Tidigare förekom det olikheter i regelverken för bostadsbidrag respektive underhållsstöd när det gäller vem som har bevisbördan för om den sökande eller den som får bidraget respektive underhållsstödet är ensamstående eller inte. Mot bakgrund av att olikheterna i regelverket kunde få den följden att en person ansågs som ensamstående enligt det ena regelverket och sammanboende enligt det andra, anpassades reglerna om bostadsbidrag till motsvarande regler om underhållsstöd (jfr prop. 2001/02:119 s. 44). Som allmänna ombudet uppfattar det önskade lagstiftaren att bedömningarna inom bostadsbidrag respektive underhållsstöd om en försäkrad var ensamstående eller sammanboende, skulle harmoniera med varandra.

Syftet med bostadsbidrag är att ge hushåll med låga inkomster möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder. Det faktum att lagstiftaren bytte ut rekvisitet *leva tillsammans* mot rekvisitet *bo tillsammans* i bestämmelsen tyder på att det inom bostadsbidrag är själva boendesituationen som ska vara i fokus och inte familjerelationen (jfr a. prop. s. 44). Underhållsstödet syftar i sin tur till att garantera barn till särlevande föräldrar viss försörjning. Vid bedömningen av rätt till den förmånen synes tvärtom familjerelationen ha stor betydelse.

Det är problematiskt att Försäkringskassan, på grundval av samma material och snarlika bestämmelser, vid samma tidpunkt gör olika bedömningar av

begreppet *bo tillsammans*. Även om förmånsslagen har olika syften är de skilda utfallen inte överensstämmande med lagstiftarens intention med ändringen av bevisbördereglererna inom bostadsbidrag 2002. Olika bedömningar på samma material och liknande regler försämrar förutsägbarheten för de försäkrade och kan försämma tilltron till att Försäkringskassan gör korrekta bedömningar. *Bo tillsammans* bör tolkas på samma sätt oavsett vilket förmånsslag som är aktuellt.

Bostadsbidrag

Det finns omständigheter som indikerar att Ubah Hunri Gridhi och Said Nurkarshe är sammanboende. Fråga är om de omständigheter som kommit fram gör det sannolikt att de är sambor. De uppgifter som kommer fram av stämningsansökan till Örebro tingsrätt den 24 oktober 2017 och dom från samma tingsrätt den 5 februari 2018, gör det sannolikt att Ubah Hunri Gridhi och Said Nurkarshe är sambor. Frågan är om Ubah Hunri Gridhi har visat att de inte är sambor.

Det är inte folkbokförda på samma adress, men de har flera barn tillsammans. Ubah Hunri Gridhi har uppgett att det finns uppgifter om boendet i tingsrättsdomen som inte stämmer och att Said Nurkarshe är gift och sammanboende med en annan kvinna. Uppgifterna om felaktigheter är svåra att värdera och man får utgå från att uppgifter i en dom är korrekta. Enligt allmänna ombudet har Ubah Hunri Gridhi inte visat att hon är ensamstående enligt bestämmelserna om bostadsbidrag, utan hon är att betrakta som sambo med Said Nurkarshe. Hon har därför inte rätt till bostadsbidrag som ensamstående från och med juli 2018.

Underhållsstöd

Av utredningen kan konstateras att Ubah Hunri Gridhi och Said Nurkarshe varken är gifta eller folkbokförda på samma adress. Fråga är därför om andra omständigheter gör det sannolikt att de bor tillsammans.

De uppgifter som kommer fram av stämningsansökan till Örebro tingsrätt den 24 oktober 2017 och dom från samma tingsrätt den 5 februari 2018, gör det sannolikt att Ubah Hunri Gridhi och Said Nurkarshe bor tillsammans. Fråga är om Ubah Hunri Gridhi har visat att de inte gör det.

De är inte folkbokförda på samma adress, men de har flera barn tillsammans. Ubah Hunri Gridhi har uppgett att det finns uppgifter om boendet i tingsrättsdomen som inte stämmer och att Said Nurkarshe är gift och sammanboende med en annan kvinna. Även om vissa uppgifter som Ubah Hunri Gridhi har lämnat är svårvärderade är det allmänna ombudets uppfattning att det faktum att de är folkbokförda på olika adresser och att Said Nurkarshe bor tillsammans med en annan kvinna som han har barn tillsammans med räcker för att anse att Ubah Hunri Gridhi har visat att hon och Said Nurkarshe inte bor tillsammans. Hon har därför rätt till underhållsstöd för barnen även från och med juli 2018.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Bostadsbidrag

I 95 kap. SFB finns allmänna bestämmelser om bostadsbidrag. Av 5 § framgår att när det gäller bostadsbidrag avses med makar: makar som lever tillsammans. Enligt 6 § likställs sambor med makar när det gäller bostadsbidrag. Om det på grund av omständigheterna är sannolikt att två personer är sambor, ska de likställas med sambor. Detta gäller inte om den som ansöker om bostadsbidrag eller den som bidraget betalas ut till visar att de inte är sambor.

Underhållsstöd

Av 17 kap. 2 § SFB framgår att underhållsstöd kan lämnas till ett barn vars föräldrar inte bor tillsammans. Enligt 3 § avses med boförälder den av föräldrarna som barnet är folkbokfört hos om barnet bor varaktigt endast hos den föräldern.

Av 18 kap. 2 och 4 §§ SFB framgår att ett barn har rätt till underhållsstöd om föräldrarna inte bor tillsammans och en av föräldrarna är boförälder och boföräldern är vårdnadshavare för barnet.

I 3 § samma kapitel föreskrivs följande. När barnets föräldrar är folkbokförda på samma adress eller är gifta med varandra ska de anses bo tillsammans. Detta gäller dock inte om den som begär underhållsstöd eller som stöd betalas ut till visar något annat. Om andra omständigheter gör det sannolikt att föräldrarna bor tillsammans, måste den som begär underhållsstöd eller som stöd betalas ut till visa att de inte gör det.

Sambolagen

Enligt 1 § första stycket sambolagen (2003:376) avses med sambor två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll.

Av förarbetena till sambolagen (prop. 2002/03:80 s. 43 f.) framgår bl.a. följande. En av förutsättningarna för ett samboförhållande är att personerna stadigvarande bor tillsammans. Ordet stadigvarande ger uttryck för att sammanboendet ska ha en viss varaktighet eller i vart fall vara tänkt att ha det. Fråga ska vara om en inte alltför kort förbindelse. Mer eller mindre tillfälliga förbindelser kan normalt inte anses utgöra ett samboförhållande. Om ett par bor tillsammans och har gemensamma barn, kan man regelmässigt utgå från att ett samboförhållande föreligger. Om någon av parterna skulle vara folkbokförd på en annan adress än den där paret bor, krävs - ifall de

inte har gemensamma barn - att en helhetsbedömning av deras förhållande utvisar att de har en gemensam permanentbostad och gemensamt hushåll och att detta förhållande varat en inte alltför kort tid.

Av förarbetena (prop. 2004/06:112 s. 22) framgår att 2002 ändrades bestämmelserna i lagen (1993:737) om bostadsbidrag, BoL, med hänsyn till olikheterna i bevisbördan mellan bostadsbidrag och underhållsstöd. – Bestämmelserna i 3 § första stycket ändrades därför så att en gift person som ansökte om bostadsbidrag eller som bidrag betalades ut till skulle ha bevisbördan för att han eller hon inte bodde tillsammans med maken eller maken. Enligt bestämmelsens andra stycke likställdes de som levde tillsammans utan att vara gifta med gifta personer, om de hade eller hade haft barn tillsammans eller om de var folkbokförda på samma adress. Enligt förarbetena (prop. 2001/02:119 s. 44) blev konsekvensen av att de likställdes med gifta personer att bevisbörderegeln i första stycket var tillämplig även i dessa situationer. Nuvarande lydelse av 3 § andra stycket tillkom i samband med att sambolagen (2003:376) infördes. – En grundläggande förvaltningsrättslig princip får anses vara att den som ansöker om ett bidrag normalt är skyldig att visa att han eller hon uppfyller villkoren för att få detta. Den sökande ska inte bara visa att han eller hon uppfyller villkoren för att bidrag ska beviljas utan även redovisa sina förhållanden på ett sådant sätt att bidraget kan beräknas på ett korrekt sätt. Med en uttrycklig bevisbörderegeln angående samboförhållanden kommer det att framgå tydligare att denna princip gäller även för bostadsbidrag. Mot bakgrund av det anförda bör det i 3 § andra stycket BoL om att sambor ska likställas med makar i förtydligande syfte införas en kompletterande bestämmelse om att två personer ska likställas med sambor och därigenom också med makar, om det har kommit fram omständigheter som gör det sannolikt att de är sambor och den som ansöker om bostadsbidrag eller den till vilken sådant bidrag betalas ut inte visar att så inte är fallet.

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2018 ref. 70, vid tillämpning av reglerna om underhållsstöd, uttalat att endast den faktiska boendesituationen inte är avgörande. I förarbetena anges att enbart det förhållandet att föräldrarna lever på skilda håll under ganska långa perioder inte med nödvändighet innebär att sammanlevnaden har upphört. Om den ena föräldern exempelvis på grund av sitt arbete bor på annat håll men regelbundet besöker familjen, får föräldern alltså anses bosatt där familjen bor. Detsamma gäller om föräldern är intagen på t.ex. kriminalvårdsanstalt men har för avsikt att åter flytta samman med familjen efter avtjänat straff (prop. 1978/79:12 s. 197). Även om nu återgivna exempel har sin grund i praktiska överväganden och i påtvingad särlevnad visar de att det finns anledning att också väga in om föräldrarna har en sådan hushållsgemenskap som normalt präglar ett sammanlevande även om de inte fullt ut delar bostad. Uttrycket att ”bo tillsammans” bör inte begränsas till den situationen då föräldrarna huvudsakligen tillbringar sin dygnsvila i samma bostad. Även föräldrar som inte på det sättet lever tillsammans men som ändå har en hushållsgemenskap i nyss angiven mening bör omfattas av uttrycket.

Utredningen i målet

Av ingiven stämningsansökan den 24 oktober 2017 angående fastställande av faders rätta identitet och dom från Örebro tingsrätt den 5 februari 2018, T 5119-17, framgår det att Said Mohammed Noor och Said Nurkarshe är en och samma person men att faderns identitetsuppgifter är felaktigt registrerade i folkbokföringsregistret. Tingsrätten fastställde, på yrkande av barnens ställföreträdare Uba Hundri Grindi, att faderns rätta identitet är Said Nurkarshe. Av domen framgår bl.a. följande. Ubah Hunri Gridhi bosatte sig i Norge 2001 och fick uppehållstillstånd. 2006 åkte hon till Eritrea och gifte sig med en man vid namn Said Nurkarshe. I Norge registrerades Ubah Hunri Gridhi dock som gift med en man vid namn Said Mohammed Noor. Detta fick till följd att de barn som avlades inom äktenskapet mellan åren 2007-

2013 registrerades som barn till Said Mohammed Noor. 2014 flyttade Ubah Hunri Gridhi och barnen till Sverige från Norge för att bosätta sig tillsammans med Said Nurkarshe, som sedan flera år tillbaka befunnit sig i Sverige. Därvid fördes uppgifterna från Norge in i det svenska folkbokföringsregistret. Familjen bor sedan dess tillsammans i en lägenhet i Hällefors. 2015 fick Ubah Hunri Gridhi och Said Nurkarshe ytterligare ett barn, Sadia, som på grund av faderskapspresumtionen i 1 kap. 1 § föräldrabalken och uppgifterna i folkbokföringsregistret om namnet på Ubah Hunri Gridhis make, registrerades som barn till Said Mohammed Noor. Said Mohammed Noor och Said Nurkarshe är i själva verket olika versioner av samma somaliska namn och avser en och samma person, Said Nurkarshe. Said Nurkarshe har i domen bl.a. angett att han uppträtt under två namn och att hans riktiga födelsenamn är Said Nurkarshe. När han gifte sig med Ubah Hunri Gridhi berättade han inte att han hette Said Nurkarshe för att det inte skulle komma ut att han hade två familjer.

I omprövningsbegäran av bostadsbidrag och underhållsstöd framgår bl.a. att det finns felaktigheter i stämningsansökan och domen. Det anges bl.a. felaktigt att Ubah Hunri Gridhi flyttade till Sverige för att bo med Said Nurkarshe och att de bodde på samma adress. Att de fått ett barn till 2015 är korrekt men de hade inte någon fast relation. Said Nurkarshe är gift och bor tillsammans med en annan kvinna. Att Ubah Hunri Gridhi och Said Nurkarshe har fått ett barn tillsammans kan inte likställas med att de har ett etablerat förhållande och att de är sammanboende. Said Nurkarshe var inte folkbokförd på den adress som står i stämningsansökan och i domen.

Av Försäkringskassans utredning i samband med omprövningsbegäran framgår bl.a. följande. Said Nurkarshe är pappa till Ubah Hunri Gridhis sju barn födda under perioden 2007 – 2015. De gifte sig den 20 juli 2006 och var gifta till den 5 april 2016 då de skilde sig. Said Nurkarshe har också varit gift med Farhad Shuhri Qualif under perioden 1997 – den 26 februari

2015 och de har elva gemensamma barn födda under perioden 1999 – 2017. När Ubah Hunri Grindhi och barnen kom till Sverige folkbokförde sig makarna och barnen på adress Källvägen 6 A i Hällefors. Said Nurkarshe var då sedan den 11 juli 2013 kontraktsinnehavare för lägenheten. Den 1 november 2015 övertog Ubah Hunri Grindhi hyreskontraktet för lägenheten på Källvägen 6 A från Said Nurkarshe. Han hade då under perioden 2 mars 2015 – den 28 augusti 2015 varit folkbokförd som inneboende på Gillersvägen 2 J i Hällefors. Ubah Hunri Grindhi har därefter sökt och beviljats löpande bostadsbidrag som ensamstående för lägenheten på Källvägen 6 A sedan november 2015. Under perioden 15 juni 2016 – den 30 oktober 2017 var Said Nurkarshe folkbokförd på Källvägen 6 C i Hällefors, dvs i uppgången bredvid Ubah Hunri Grindhi. Han hade ett eget hyreskontrakt från och med den 11 mars 2016. Från och med den 1 november 2017 har han ett eget hyreskontrakt på Klockarvägen 40 B i Hällefors, dvs. hans före detta fru Farah Shuhri Qualifs lägenhet. Från och med den 28 juni 2018 är Farah Shuhri Qualif folkbokförd tillsammans med Said Nurkarshe på denna adress.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

En förutsättning för att rätt till underhållsstöd och bostadsbidrag som ensamstående ska föreligga är att Ubah Hunri Grindhi och Said Nurkarshe inte är sammanboende. Eftersom de vid tidpunkten för besluten varken var gifta eller folkbokförda på samma adress ska först ställning tas till om det i målet kommit fram andra omständigheter som gör det sannolikt att de var sammanboende vid de i målen aktuella tidpunkterna.

De Ubah Hunri Grindhi och Said Nurkarshe har sju gemensamma barn och enligt vad som framgår av stämningsansökan den 27 oktober 2017 och domen från Örebro tingsrätt den 5 februari 2018 är det sannolikt att de var

sammanboende. Som angetts ovan likställs sambor med makar som lever tillsammans när det gäller bostadsbidrag.

Det är den som söker bostadsbidrag som ska kunna visa att han eller hon uppfyller villkoren för att bidrag ska beviljas och även kunna redovisa sina förhållanden på ett sådant sätt att bidraget kan beräknas på ett korrekt sätt. Ubah Hunri Gridhi och Said Nurkarshe har fått ytterligare ett barn tillsammans 2015 efter att hon och barnen kom till Sverige 2014. Som stöd för att de inte varit sammanboende har Ubah Hunri Gridhi uppgett att Said Nurkarshe inte var folkbokförd på den adress som står i stämningsansökan och i domen samt att han är gift och sammanboende med en annan kvinna. Det är svårt att värdera uppgifter om felaktigheter och man måste utgå från att uppgifter i en dom är korrekta. Förvaltningsrätten delar allmänna ombudets uppfattning att när lagstiftaren bytte ut rekvisitet *leva tillsammans* mot rekvisitet *bo tillsammans* i bestämmelsen tyder på att det inom bostadsbidrag är själva boendesituationen som ska vara i fokus och inte familjerelationen. Ubah Hunri Gridhi har således inte visat att hon är ensamstående enligt bestämmelserna om bostadsbidrag, utan hon är att betrakta som sambo med Said Nurkarshe. Hon har därför inte rätt till bostadsbidrag som ensamstående från och med juli 2018.

När det däremot gäller underhållsstöd får Ubah Hunri Gridhi anses ha visat att hon lever ensam med barnen då det framkommit att Said Nurkarshe bor med en annan kvinna, som är folkbokförd på samma adress som honom vid beslutstillfället, och som han har barn tillsammans. Eftersom syftet med underhållsstöd är att garantera barn till särlevande föräldrar viss försörjning får Ubah Hunri Gridhi anses ha visat att hon och Said Nurkarshe inte bor tillsammans. Hon har därför rätt till underhållsstöd för barnen från och med juli 2018.

Med bifall till allmänna ombudets överklagande upphäver förvaltningsrätten

Försäkringskassans beslut såvitt avser bostadsbidrag och förklarar att Ubah Hunri Gridhi inte har rätt till bostadsbidrag som ensamstående från och med juli 2018 samt att förvaltningsrätten med ändring av Försäkringskassans beslut om underhållsstöd förklarar att Ubah Hunri Gridhi har fortsatt rätt till underhållsstöd för barnen Jasir, Abdi Fitach, Loylo, Amodo, Jusuf, Jakob och Sadia från och med juli 2018.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-12).

Carina Gester
Assessor

I avgörandet har även nämndemännen Martin Midbøe, Mats Seiboldt och Jessica Karlqvist deltagit.

Hur man överklagar

FR-12

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 2 månader

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Oftast är sista dagen för överklagande exakt 2 månader från det datum som tiden börjar räknas.

Exempel: Du fick del av beslutet den 21 december
→ tiden går ut den 21 februari.

Om samma datum inte finns i slutmånaden går tiden i stället ut på slutmånadens sista dag.

Exempel: Du fick del av beslutet den 31 december
→ tiden går ut den 28 februari.

Är sista dagen en lördag, söndag eller helgdag, mid-sommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.